

навіть підпорядковане поняттю «Вітчизна». Отже, термін «Батьківщина» є самостійною категорією, яка має свою специфічну сферу застосування. Водночас вони тісно пов'язані та пронизують одна одну.

З одного боку, Батьківщина є тим природно-історичним підґрунтям, на якому будується Вітчизна, а тому чинить на неї істотний вплив. З іншого боку, розвиваючись, Вітчизна перетворює Батьківщину за новими ідеалами й цінностями, що склалися у вітчизняній культурі, відображаючи своє ставлення до Батьківщини. Саме тому в розгорнутих тлумаченнях поняття Вітчизни ця органічна взаємозалежність її з Батьківщиною знаходить відповідне концептуальне відображення.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Лук'яненко Л. Від хохла до українця: роздуми / Левко Лук'яненко. – Київ : ТОВ Юрка Любченка, 2014. – 143 с.

2. Макаров В. В. Отечество и патриотизм: Логико-методологический анализ / В. В. Макаров. – Саратов : Изд-во Саратов. ун-та, 1998. – 159 с.

Казміренко Вікторія Олександрівна,
старший викладач кафедри юридичної
психології Національної академії
внутрішніх справ, кандидат юридичних
наук, старший науковий співробітник

ВПЛИВ СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖ НА СВІДОМІСТЬ ПІДЛІТКА

У сучасному світі Інтернет охопив усі сфери життєдіяльності людей. Нині досить складно уявити наше життя без цього ресурсу. Інтернет чинить вплив на всіх, передусім – на підлітків. Їхня слабка психіка дуже схильна до стороннього впливу. З розвитком ІТ-технологій широкого поширення набули так звані соціальні мережі. Школярі користуються ними будь-де і будь-коли, у перервах між активною діяльністю. Інтернет і соціальні мережі є визначальними факторами соціалізації сучасної молоді.

Комп'ютерні технології є «простором, вільним від батьків». Ідучи в соцмережу, підліток розраховує на

безконтрольність з боку дорослих. Відбуваються спілкування, соціалізація особистості, розвиваються комунікативні здібності. Водночас усі вияви асоціальної поведінки – лайливі слова, порнографія, злочинність, агресія, підлітковий секс – можуть спрямовуватися і розвиватися через соцмережі [1].

Віртуальна мережа призводить до такого психологічного захворювання, як Інтернет-залежність. Ця хвороба істотно впливає на успішність підлітків, їх світогляд. У нашій країні нерозв'язаними лишаються проблеми авторського права й низького контролю з боку адміністраторів мережі за тим, що потрапляє у вільний доступ користувачів (ідеться про порнографічні ролики).

Інтернет-залежність – серйозний психологічний розлад, який складно вилікувати, його наслідком є формування комплексу неповноцінності. Для того щоб підліток не набув таких відхилень, дослідники рекомендують стежити за тим, з якою інтенсивністю він користується цим ресурсом, і як реагує на тимчасову заборону. Якщо реакція агресивна – варто бити на сполох.

Найважливіший вплив на розвиток неповнолітнього чинять батьки. Навіть якщо підліток бунтує, він говорить грубощі батькам, тобто вивчає світ на прикладі їхніх реакцій і способу життя. Соцмережі будуть займати те місце в житті підлітка, яке батьки дозволять їм займати. Якщо батьки подають приклад морального життя й активно цікавляться життям підлітка, негативні аспекти поширення соцмереж загрожуватимуть підлітку значно менше [1].

В Інтернеті, як і в реальному світі, люди об'єднуються в певні соціальні групи (соціальні маски), які між собою майже не перетинаються. Основний глобальний розподіл відбувається за проектами, усередині яких цільова аудиторія розподіляється на неформальні групи за інтересами, віком та іншими ознаками. Причому таких соціальних масок може бути кілька: удень людині потрібне ділове спілкування, увечері – спілкування з друзями та сім'єю, у вихідні – спілкування, наприклад, пов'язане з хобі тощо. У кожного набір масок буде свій, проте вони мають певні особливості, які впливають на поведінку загалом. Саме тому сучасна людина часто зареєстрована в декількох соціальних мережах, у яких задовольняє різні потреби і подає про себе різну інформацію. Чимало людей заводять

навіть по кілька акаунтів у кожній соціальній мережі, щоб мати можливість «надягати» різні соціальні маски [2].

Найвищий відсоток залежності від соцмереж спостерігається серед користувачів, чиє життя досить нудне й одноманітне. Розміщуючи на своїй сторінці інформацію, що не завжди відповідає дійсності, вони намагаються створити ідеальний образ для інших користувачів.

Основними ознаками залежності від соціальних мереж є такі:

1) перевірка вхідних повідомлень по кілька разів на день. Подеколи користувачі цілодобово тримають комп'ютер увімкненим, щоб не пропустити жодної новини або повідомлення;

2) багатогодинне «блукання» сторінками всіх друзів;

3) постійне оновлення статусу, розміщення нових фотографій, коментарі з приводу кожної своєї дії;

4) відсутність реальних зустрічей з друзями – спілкування виключно в соціальних мережах;

5) бажання пограти в додатки перетворюється на протистояння із самим собою і змушує відкладати важливі справи;

6) роздратування, якщо з певних причин немає доступу до соцмереж [3].

Гостре почуття самотності – одне з найсильніших переживань підлітка. Саме соціальні мережі надають дитині можливість відчуття, що в неї є багато друзів.

Казміренко Людмила Іванівна,
професор кафедри юридичної
психології Національної академії
внутрішніх справ, кандидат
психологічних наук, професор

ЮРИДИКО-ПСИХОЛОГІЧНИЙ КОМЕНТАР ДО СТ. 20 КК УКРАЇНИ

Взаємодія кримінально-правових і юридико-психологічних знань може відбуватися через узагальнення представниками юридичної психології «сигналів» практики про наявність проблемної ситуації; результати такого узагальнення у формі наукових розробок чи пропозицій надають законодавцю й теорії кримінального права. Це мало місце, наприклад,